

К. Є. Двойних,

к. е. н., докторант, Одеський національний університет ім. І.І. Мечнікова

НЕМОТИВОВАНА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА АКТИВНІСТЬ ЕТНОСІВ ЯК ОСНОВА ПРОГНОЗУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ

К. Dvoynikh,

PhD (Economics), Doctoral candidate, Odessa national university

THE ETHNOS' UNMOTIVATED INTELLECTUAL ACTIVITY AS INVESTMENT EFFECTIVENESS
FORECAST BASIS

Стаття присвячена розгляду низки принципів питань щодо зв'язку між інвестиційними процесами та проявом на колективному рівні психологічного феномену немотивованого визначення мети (НМВМ). Це здійснено в рамках етнологічного підходу до моделювання світової економіки та визначення засад ефективного прогнозування на основі етнічних процесів (як економічного інваріанту). Показано енергетичну сутність прояву індивідуальних психологічних характеристик на колективному рівні в умовах сучасної світової економіки. Приділено увагу особливостям прояву відповідних ознак у контексті параметрів етнокультурних просторів (суперетносів), де має місце інвестиційна активність. Установлено закономірності та принципи впливу відповідних етнічних характеристик на енергетичні параметри суперетносів. В економічному контексті немотивоване визначення мети (прояв феномену творчості на колективному рівні) розглянуто як суто утилітарний для здійснення ефективного прогнозування чинник. Через усвідомлення етнічної психології як невід'ємної частини довкілля встановлюється стратегічна залежність долі інвестиційних проектів від суперпозиції суперетносів у сучасній світовій економіці. НМВМ розглянуто як певну основу для ефективності реалізацій інвестиційних проектів в умовах сучасної світової економіки та взаємодії суперетносів. Представлено моделі, що описують взаємний зв'язок між НМВМ та засадами ефективного інвестування. Запропоновано бачення щодо практичного визначення утворення умов ефективного інвестування в сучасній світовій економіці.

The article is devoted to a number of principal questions considerations concerning interrelations between investment processes and unmotivated aim definition (UMAD) psychological phenomenon manifestation (on collective level). That is done in the ethnological approach context to World economy simulation and economical forecast effective principles on ethnical processes basis (as an economical invariant). The energetic essence of individual psychological characteristics on collective level in modern World economy conditions is submitted. The attention is focused to features appearance and influence principles from corresponding ethnical characteristics within spheres of super-ethnoses economical activity. The principles and regular patterns from corresponding ethnical energetic characteristics influence on super-ethnos parameters are defined. In economical context the unmotivated aim definition (creativity phenomenon appearance on collective level) is considered as a strictly utilitarian approach for effective forecast providing factor. Through ethnical psychology understanding as an environment integral part the strategic dependence between any investment projects and super-ethnos superposition is being establishing. The UMAD is considered as a certain basis for investment project effective realization in the context of modern World economy and super-ethnos interrelations. The models describing interrelations between UMAD and effective investments basis are presented. The effective investment conditions formation practical defining vision for modern World economy is suggested.

Ключові слова: етнічні процеси, інвестиції, немотивоване визначення мети, прогнозування, світова економіка, суперетнос.

Key words: ethnical processes, investment, unmotivated aim definition, forecast, World economy, super-ethnos.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Як певна система світосприйняття інвестування означає ідентичне відчуття довкілля, використовуючи по-

будовану на утилітарному підході єдину систему виміру різноманітних явищ. Але процес протистояння ринку в залежності від конкретної етнічної унікальності

буде різним у своїх проявах. Тобто протиставлення чогось ринковому сприйняттю дійсності буде означати певну культурну приналежність результатів праці. Більш того, сам факт протистояння про це автоматично свідчитиме, оскільки поняття "неринкове" стосовно праці членів етносу обов'язково означатиме "етнічно унікальне". Відповідно до унікального прискорення етнічного потоку енергії (вектора), феномен етнічного немотивованого визначення мети (НМВМ) в економічному прояві продукує власний "культурний фетишизм", забезпечуючи цільність етнокультурної системи (суперетносу). Психологічне відчуття культурної приналежності означає відповідність енергетичним параметрам свого енергетичного потоку. Оскільки НМВМ нерозривно пов'язане з трансформацією енергії через працю, проявляючись на великих масивах (етносах), то цілком справедливо його визначити як прояв в економіці біогеохімічної енергії живої речовини. Феномен НМВМ стає очевидним як системний ефект господарської взаємодії лише великих масивів людей (суперетносів) [1].

В економічній діяльності людства відповідний системний ефект проявляється в культурній приналежності результатів праці і, як наслідок, феномені енергетичної щільності суперетносів. Факт наявності НМВМ означає, що в економічному житті етносу неодмінно матиме місце певна кількість його членів, професійна діяльність яких фактично протистоїть домінуванню ринкових утилітарних цінностей. Формально діяльність кожної такої людини в ринкові умови не вписується, а отже, має бути ринком відкинута. Однак саме така немотивована діяльність в єдиній системі (суперетносі) врешті-решт, енергетично забезпечує ринкову активність та економічний розвиток. Інакше кажучи, ринок як система господарських зв'язків є енергетично залежним від самих, так би мовити, неринкових процесів та явищ. Дійсно, очевидним це стає лише при розгляді економічної діяльності людей в рамках етносів та суперетносів. Так, розширюючи сферу розгляду економічних процесів за рахунок етнологічної призми, стає можливим подолання парадоксальності попереднього висновку. Саме це є на сьогодні проблемою в умовах сучасної світової економіки, яка потребує принципового розв'язання.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Насамперед, у контексті розв'язання поставленої задачі доцільно згадати видатного українського вченого В.І. Вернадського, який на початку 20-го століття передбачив прояв подібних системних ефектів в самих різноманітних сферах людської діяльності [1]. Він дійшов висновків, що властивості живої речовини не є тими характеристиками, які ми вивчаємо при дослідженні окремих організмів. У живій речовині як сукупності організмів проявляються якісно нові властивості, які є непомітними чи несуттєвими стосовно одного організму. Переходячи від організму виду до живої речовини виду, ми отримуємо не тільки нові дані кількісного характеру, але й нові якісні дані для розуміння феноменів навколишнього життя. В цьому В.І. Вернадський вбачав велике значення включення цих явищ до сфери вивчення

самих різних наук, у тому числі гуманітарних. В таких явищах він бачив зіткнення з новим прикладом прояву природних процесів, що можуть бути охоплені людиною статистичним шляхом за допомогою закону великих чисел. Це приводитиме до відкриття тих сторін вивчення природи, яким раніше не приділялося уваги. Тобто в живій матерії відкриваються нові властивості життя, проявляючись не на окремому організмі, а між їх комплексами.

Узагальнення досліджень свідчить, що дотепер інвестиційна активність практично не розглядалася в контексті прояву етнічних характеристик на колективному рівні, а тим більш, в контексті взаємодії суперетносів. Також не було виокремлено системних ознак, які в економічній площині пов'язують психологічний феномен НМВМ та остаточним результатом інвестування [2]. Як правило, інвестиції розглядалися як явище в умовному, позбавленому впливу етнічного НМВМ середовищі. Фіаско інвестиційних проектів "списувалося" на недостатнє попереднє врахування в принципі відомих факторів (або незнання чогось, або форс-мажорів). Відчуття наявності певного етнопсихологічного чинника, що неодмінно впливає на остаточний результат інвестицій простежується в працях з інших дисциплін — політології, історії, соціології, права тощо. Цей зв'язок лише опосередковано можна вивести із сукупності достатньо різнопланових праць, які зорієнтовані на концептуально-філософське бачення єдиного Всесвіту. Висновок щодо впливу етнопсихологічних ознак та інвестиційні процеси можна вивести з праць М.М. Моїсеєва [3], О.С. Панаріна [4, с. 302—356], О.П. Паршева [5, с. 219—270], І. Пригожина, П.О. Сорокіна [6, с. 310—475] та інших. В рамках концепцій трансдисциплінарного погляду на дійсність, зокрема, економічну, можна згадати праці О.О. Богданова, Л. Заде, Е. Ласло, С. Курдюмова, Б. Нікулеску тощо. Як найсучасніші дослідження можна навести праці М.С. Мокія, де застосування в економічних дослідженнях трансдисциплінарної методології фактично вийшло на етнологічно-енергетичні параметри інвестиційних середовищ (територіальні "інформотици") [7]. Тим не менш, чіткої залежності між етнопсихологічними ознаками та перспективами інвестиційних проектів формалізовано так і не було.

МЕТА СТАТТІ

Мета цієї статті є встановлення чіткого казуального зв'язку між НМВМ та ознаками суперетносів, що принципово визначає ефективність інвестиційних процесів та відповідні перспективи прогнозування.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

В економічному сенсі про прояв НМВМ можна говорити лише в контексті з мотиваційними факторами відповідної культурної приналежності. Як незалежний від раціональної волі людей природний феномен, НМВМ проявляється постійно, однак економічна значущість цього прояву є в залежності від постійно зростаючої кількості факторів мотивації [8, с. 71—92]. Зростаючи, техносфера та інтелектуальні досягнення поглинають все більше енергії із її потоку, залишаючи все менше

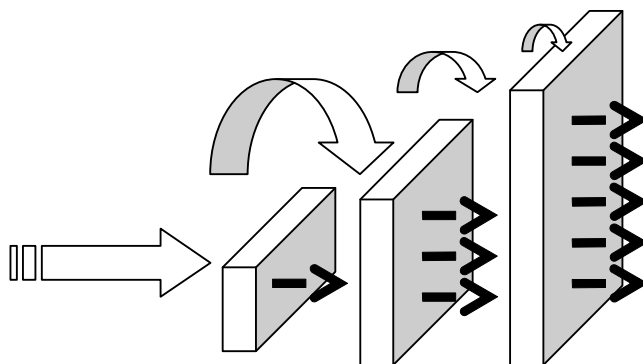

Рис. 1. Модель динаміки прояву НМВМ у межах суперетносy

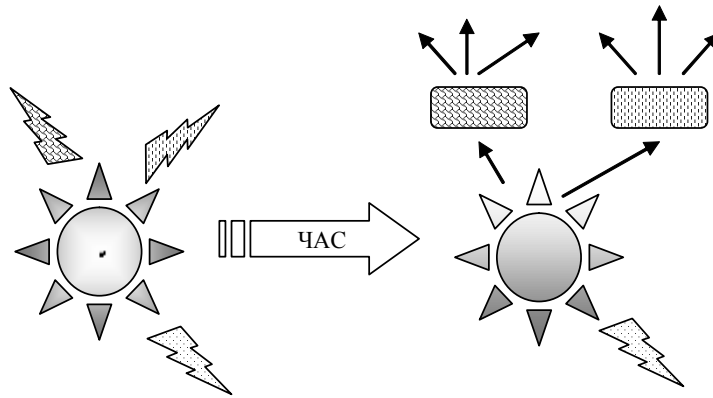
енергетичної можливості для прояву НМВМ (рис. 1). В даному випадку йдеться не про природне згасання НМВМ як енергетичного феномена процесів етногенезу (відповідно до 2-го начала термодинаміки), а про обмеженість можливостей його прояву в конкретному господарському просторі в кожний момент моніторингу. Економічний час визначається як ступінь насиченості визначеного періоду, доступного для спостереження та дослідження, значущими для соціально-економічної перспективи подіями.

З позицій економічного часу про НМВМ важливо сказати, що, як немотивована інтелектуальна активність, це проявляється в самому процесі праці тільки до того моменту, як обумовлена ним енергія не перетворилася на відповідні етнокультурні фактори мотивації. Після цього всі подальші дії, пов'язані з цими факторами, будуть носити мотивований характер. Це природно відображатиметься й на динаміці розподілу енергії в потоці (праця членів етносу) на дві складові — мотивовану зовнішніми факторами та обумовлену етнічним НМВМ [9, с.102—109].

Економічна сутність НМВМ полягає в формуванні ним енергетичних умов для створення нових факторів мотивації з чіткою культурною приналежністю. Поняття "нові" відносно факторів мотивації означає, що хоча вони культурну приналежність мають ту ж саму, що й результати праці людей за вже існуючими чинниками, але ними на даний момент ще не були мотивовані ніякі економічні дії. Крім того, самі ці фактори не повинні бути результатом певного синтезу із наявних факторів мотивації, що означало б присутність умотивованості при їх створенні. Тобто, такі нові фактори мають бути результатом немотивованої інтелектуальної активності, яка проявилася незалежно від поточного стану інтелекту та техносфери в конкретному суперетносі. Сформувавшись під впливом НМВМ, новий фактор мотивації починає поглинати енергію потоку — визначати види професійних занять членів етносу. По мірі збільшення техносфери та інтелектуальних надбань (зростання кількості мотиваційних факторів) для НМВМ буде проявлятися все складніше. Імпульсно-енергетична сутність НМВМ полягає в тому, що його прояв відбувається моментально, практично відразу перетворюючись на ринковий мотив. Тобто НМВМ при таманні імпульсні ознаки творчого осяяння, тоді як мотивована праця завжди може бути охарактеризована як рівномірна, навіть у разі її значної інтенсивності [10, с. 440—461].

Коли з'являється мотив, то, як наслідок, пронизуючий все навколо розвиток ринкових відносин заповнює всі утворювані ніші без додаткового стимулювання. Після освоєння будь-чого нового, в подальшому обов'язково відбувається зіткнення з ринковою мотивацією, незважаючи на те, наскільки скептично та заперечливо ставився сам ринок (його агенти) до її практичної реалізації. Як правило, таке попереднє ставлення з боку ринку вкрай рідко буває позитивним. І це цілком логічно, оскільки нові фактори створюються НМВМ, що є природною антитезою та енергетичною альтернативою ринковим відносинам. Таким чином, споконвічний конфлікт між ринковими відносинами і творчістю по-лягає саме в боротьбі за енергію [4, с. 125—148]. Вона потрібна ринку для трансформації в матеріально-технічні та інтелектуальні цінності з метою подальшої комерційної реалізації, тоді як творчим людям вона потрібна для створення і підтримки необхідних умов, в яких гіпотетично є можливим сам факт настання творчого осяяння. Саме тому НМВМ (як антитеза ринку) проявляється на масштабах господарської діяльності етносів у вигляді наборів немотивованих на даний момент видів професійних занять, саме в цей момент неприйнятних для ринку. А природна енергія НМВМ проявляється саме в непоступливості будь-якому диктату з боку ринкових відносин. Адже, якщо люди займатимуться такою немотивованою діяльністю, то якісно новий результат (нові чинники) може як з'явитися, так і не з'явитися. Однак, якщо люди зовсім перестануть займатися відповідною діяльністю (всі їх дії стануть виключно мотивованими), то нічого нового вже ніколи не з'явиться цілком напевно [9, с. 102—105]. Іншими словами, для прояву енергії потрібні відповідні умови, а система трансформації у вигляді ринкових відносин потрібна тільки для енергії, що вже проявилася. Саме вибір немотивованих професій членами конкретного етнічного колективу створює ті енергетично сприятливі умови (певний простір в сфері економічної активності), де НМВМ може фактично проявитися.

Як приклади прояву етнічного НМВМ над зовнішньою системою мотиваційних факторів можна навести такі відомі в світовій економічній практиці явища-феномени, як науково-технічні та інтелектуальні досягнення держав з адміністративною системою управління господарством. Про вагомність таких досягнень говоримо саме тому, що надалі вони виявились

Рис. 2. Модель впливу етнічного НМВМ на галузеву динаміку

дуже високо оціненими з боку світового ринку [5, с. 290—330]. Однак небагато хто звертав увагу на виникнення самої системної можливості для появи цих результатів. З позицій ринкової економічної концепції це може виглядати достатньо парадоксально, але емпіричні дані це підтверджують повністю [11, с. 56—66]. З енергетичної точки зору причина цього складається з двох ключових факторів. По-перше, це достатньо сміливе інвестування масштабних проектів, за реалізацію яких навряд чи ризикнули взятися приватні інвестори, а по-друге, це прийняття рішень при виборі людьми майбутніх професій. Рішучість інвестування основана на тому, що люди, які в адміністративній системі приймають відповідні рішення, в набагато меншій мірі за приватних підприємців піддані мотиваційному ризику. Вони не ризикують своїми власними ресурсами, а працюють з державними. Дійсно, при цьому можливі і прорахунки, і втрати, і всілякі зловживання. Але мотивація саме в момент прийняття рішень (на відміну від подальшої практичної реалізації відповідних планів) виявляється в меншій мірі залежною від суто утилітарних чинників. Це означає, що мотивація в більшій мірі відповідатиме етнічному векторові. У разі успіху людина, яка приймала відповідне рішення про початок певних економічних дій, все одне не перетворюється на співвласника господарських надбань, тобто її винагорода завжди буде незрівнянно меншою за отриманий державою економічний ефект. У разі ж невдачі ця людина просто не втратить свої власні ресурси, яких в неї у відповідних масштабах все одне не було. Таким чином, вилучення утилітарних мотиваційних факторів із самого процесу прийняття рішень багато в чому сприятиме успіху інвестиційних проектів, адже тим самим в їх основу закладається нехай неусвідомлена, але безперечна відповідність цілям етнічного вектора. Крім того, більш чи менш рівномірна оплата праці стосовно різноманітних видів професійної діяльності також в значній мірі скасовує дію мотиваційних факторів в їх ринковому розумінні. В цій ситуації головним критерієм при виборі професії становитиметься саме її психологічна відповідність складу характеру (світло-відчуттю) людини. Такий вибір відбуватиметься саме під впливом етнічного НМВМ. Тим самим автоматично формуються умови для прояву етнічної енергії та

її трансформації в унікальні економічні і соціальні результати. Адже ринковий мотив може працювати лише з тією енергією, що вже проявилася. Ринкові відносини безсилі перед тим, чого ще не існує [9, с. 104].

Збільшення енергетичного стримування етнічного НМВМ в економічній сфері стосується не тільки енергетичних можливостей суперетноса як системи в цілому, але й окремих галузей господарства. В тих сферах економіки, де все вже поставлено на виробничий потік, починають домінувати ринкові мотиви. Це відбувається внаслідок розширення економічної активності через планування, що залишає все менше можливостей як для прояву, так і для самого виникнення імпульсів етнічного НМВМ (навіть, якщо надалі через мотиваційні чинники вони не будуть реалізовані на практиці). Ринкове розширення сфер, однак, віддає перевагу запланованому розвитку як природно очікуваній вигоді (прибутку). Коли ж мова йде про ті галузі, де конвеєрний тип виробництва ще не налагоджено, хоча перспективи цілком й очевидні, то для прояву ризикованих і, певною мірою, несподіваних підходів зберігається значно більше можливостей. Причина цього явища полягає в тому, що процес вилучення енергії праці людей із загального потоку задля досягнення цілей мотивованого ринком виробництва ще не поставлено на широку основу [12, с. 43—67].

У межах суперетносу відбувається процес економічної редукції (трансформації) етнічного НМВМ до утилітарних факторів ринкової мотивації. Як показано на рисунку 2, якщо первинно прояв етнічного НМВМ мав декілька напрямків, незалежних від зовнішніх факторів мотивації, то внаслідок зростання кількості цих факторів скоротилася й кількість можливих сфер прояву НМВМ (відбулося зменшення вагомості етнічних характеристик, тобто зменшення модуля етнічного вектора). Саме в цій площині існування і прояву НМВМ та мотиваційних чинників відбувається постійне об'єктивне протистояння ринкових відносин та світової етнічної суперпозиції [9, с. 105].

НМВМ є модельним відображенням потенціалу, який може бути використаним в процесі економічної діяльності етносу з метою створення (в перспективі) техносфери та інтелектуальних розробок відповідної

культурної приналежності. Фактично, це енергія праці людей майбутніх періодів, що може реально бути залученою до суперетносу задля забезпечення культурної приналежності результатів праці через створення мотиваційних факторів. Така енергія ще не витрачена на трансформацію речовини до техносфери, а отже, вона об'єктивно існує як запас для певної економіки.

Етнічні ознаки проявляються у відчутті людей по відношенню до результатів праці в залежності від того, для якої схеми споживання природної енергії ("своєї" або "чужої") ці матеріально-технічні або інтелектуальні цінності були створені. Відповідати енергетичним характеристикам потоку для результатів праці означає бути первинно обумовленими динамікою етнічного вектора (прискоренням потоку), що визначає цілі та завдання економічної діяльності. З фізичної точки зору, вилучати енергію із загального циклу її кругообігу для трансформації до техносфери може тільки наявність прискорення у низки елементів цього потоку, що є наслідком докладання зовнішньої сили. Таке прискорення забезпечує етнічну унікальність як самої праці, так і її результатів (проявляючись в етнічному НМВМ). В економічному сенсі це прискорення є виходом інтелектуальної активності з-під впливу існуючих мотиваційних факторів задля створення нових, яким також притаманна відповідна культурна приналежність. Тому те, до чого буде трансформуватися природна енергія під впливом цих нових мотиваційних факторів, також відповідатиме етнічній схемі споживання енергії, а відповідно, матиме чітку культурну приналежність з позицій психологічного сприйняття.

Безпосередньо НМВМ не створює елементів техносфери, а також далеко не кожна інтелектуальна розробка є проявом немотивованої інтелектуальної активності. НМВМ формує мотиваційні чинники однозначної культурної приналежності, які в подальшому структуруватимуть докладання вже цілком мотивованої праці людей. З моменту початку такої структуризації мотиваційні фактори забезпечуватимуть культурну приналежність результатів мотивованої ними праці, адже самі вони (за своєю природою) відповідають етнічній динаміці. Звідси стають зрозумілими проблеми зіставлення НМВМ (для етнічних колективів) та немотивованої інтелектуальної активності (для окремих носіїв етнічних ознак) [8, с. 160—229; 12, с. 11—42]. Цей момент матиме важливе значення для економічного аналізу, оскільки НМВМ створює саме фактори структуризації праці, а не те, що прийнято називати результатами економічної діяльності. В цьому також полягає економічна відмінність етнічного НМВМ від проявів мотивованої праці. Нові елементи техносфери та інтелектуальні розробки увійдуть до складу суперетносу пізніше (за рахунок культурної приналежності), тоді вони й впливатимуть на його (суперетносу) енергетичну щільність, але відбутися це може лише завдяки проявленому раніше феномену етнічного НМВМ у процесі господарської діяльності. Таким чином, економічна функція феномена етнічного НМВМ полягає в наданні етнокультурної приналежності створюваним ним мотиваційним

факторам для подальшої мотивації і структуризації праці, а також розвитку ринкових відносин. Матеріально-технічні та інтелектуальні чинники стають безпосередніми ринковими мотивами майже відразу після їх виникнення в першій практичній реалізації. Отже, НМВМ забезпечує культурну приналежність результатів праці людей безпосередньо в процесі самого створення мотиваційних факторів, які структурують і направляють потік енергії (працю людей) до власного суперетносу. Цей процес вже носитиме причинно-наслідковий та обумовлений, а також часто планомірний та передбачуваний характер, що і знаходить відображення в статистичних показниках економічної динаміки. Це означає, що, фактично забезпечуючи культурну приналежність всього новоствореного, НМВМ не відповідатиме за валове збільшення результатів економічної діяльності, оскільки ця функція вже належатиме мотивованій праці. Тоді як немотивована інтелектуальна активність може забезпечувати появу господарських результатів виключно з однією (власною етнічною) культурною приналежністю, то вже результати мотивованої праці членів одного етнічного колективу культурну приналежність можуть мати зовсім різну. Ключову роль в такому розподілі відіграватиме порівняльний вплив мотиваційних факторів різної суперетнічної приналежності. Як найбільш наглядний приклад достатньо навести трудову діяльність мільйонів громадян України, які працюють в сільському господарстві, сфері обслуговування чи на підприємствах Західної Європи. Цілком очевидно, що при цьому навіть найбільш якісні для споживачів результати їх праці ніяким чином не ідентифікуватимуться з приналежністю до української культури [9, с. 107—108].

Мотивована праця, на відміну від НМВМ, ніяким чином не відображає енергію майбутніх періодів, яка у вигляді труда людей може проявитися в певній етнокультурній системі. Саме тому на підставі мотивованої трудової активності неможливо судити та робити довготривалі висновки щодо потенціалу економічної системи в цілому. Мотивована діяльність зменшує щільність суперетносу, оскільки розширює, підтримує та розвиває вже існуючі техносферу та інтелектуальну базу. В свою чергу, тим самим обумовлюється збільшення споживання "культурно спрямованої" енергії, оскільки така культурна приналежність вже на даний момент притаманна мотиваційним факторам, що спричинили прояв мотивованої трудової активності. На відміну від НМВМ, мотивована праця є наслідком, але не причиною залучення до етнокультурної системи потоків енергії ззовні. Тобто мотивована економічна активність не залучає безпосередньо енергію, а тільки витрачає її на розширення техносфери та інтелектуального простору. Отже, можна стверджувати, що мотивована праця не збільшує значення енергетичної щільності суперетносів, а якщо в результаті її здійснення створюються додаткові елементи власного суперетносу, то енергетична щільність системи в цілому зменшується.

З фізичної точки зору це природно, адже мотивована потоком поведінка його елементів ніяк не в змозі вибирати енергію із цього ж самого потоку. Пов'язано це з тим, що окремим елементам потоку як цільної си-

стеми не притаманне таке власне прискорення, що відрізняється від прискорення системи в цілому. Тому мотивована поведінка завжди є процесом пристосування та адаптації під сукупність зовнішніх умов, які і виступають у ролі мотиву. А оскільки будь-який енергетичний потік у відповідності до другого начала термодинаміки має ненульову дивергенцію і втрачає свою інтенсивність у часі та просторі, можна стверджувати, що будь-яка економічна (мотивована) діяльність неодмінно приводить до зменшення енергетичної щільності суперетносу. Оскільки НМВМ відображує потенціал енергії майбутніх економічних періодів, яка ще може бути об'єктивно залучена до суперетносу з метою створення мотиваційних ринкових факторів з відповідною культурною приналежністю, то в кожний момент часу енергетична щільність суперетносу буде пропорційною рівню НМВМ. Звідси випливає, що оскільки мотивована праця також, як й немотивована інтелектуальна активність, є психологічними ознаками, а сама праця та її результати чітко кореспондуються з певною етнокультурною системою, то психологічні розробки в економіці не можуть мати загальний інтеграційний характер, а мають бути диференційовані у відповідності до кордонів суперетносів [9, с. 108—109]. Мова йде про те, що виявлені закономірності психологічних причин того чи іншого типу економічної поведінки завжди мають бути чітко співвіднесені з конкретними суперетносами, а їх практичне поширення (особливо у вигляді екстраполяції) за межі таких просторів повинне мати переконливе обґрунтування. Саме тому метою застосування психологічних технологій при розв'язанні економічних завдань має бути визначення енергетичних параметрів суперетносів як визначальних елементів світової економічної взаємодії.

ВИСНОВКИ

Культурна віднесеність результатів праці обумовлюється феноменом немотивованого визначення мети в момент створення нових мотиваційних чинників. Такі чинники визначають спрямування певної енергії із її природного кругообігу на формування матеріально-технічних цінностей відповідної культурної приналежності. Мотивована праця не збільшує енергетичну щільність суперетносу, а якщо при цьому створюються матеріально-технічні цінності відповідної культурної приналежності, то енергетична щільність зменшується. Одночасно, енергетична щільність суперетносу завжди є пропорційною рівню його НМВМ.

Література:

1. Вернадский В.И. *Философские мысли натуралиста* / Вернадский В.И. — М.: Наука, 1988. — 519 с.
2. Ядгаров Я.С. *История экономических учений: уч. для вузов.* — 4-е изд., перераб. и доп. / Ядгаров Я.С. — М.: Инфра-М, 2009. — 480 с.
3. Моисеев Н.Н. *Размышление о современной политологии. Политические науки: новые проблемы.* — М.: Изд-во МНЭПУ, 2000. — 212 с.
4. Панарин А.С. *Искушение глобализмом* / Панарин А.С. — М.: ЭКСМО-Пресс, 2002. — 416 с.
5. Паршев А.П. *Почему Россия не Америка* / Паршев А.П. — М.: Изд-во "Крымский мост-9Д", 2000. — 414 с.

6. Сорокин П.А. *Человек, цивилизация, общество* / Сорокин П.А. — М.: Политиздат, 1992. — 544 с.

7. Мокий М.С. *Трансдисциплинарная методология в экономических исследованиях: автореф. дисс. на соискание уч. степени д-ра эконом. наук: спец. 08.00.01 "Экономическая теория"* / Мокий М.С.; ГОУ ВПО "Российская экономическая академия им. Г.В. Плеханова". — М., 2010. — 50 с.

8. Богоявленская Д.Б. *Психология творческих способностей* / Богоявленская Д.Б. — М.: Академия, 2001. — 320 с.

9. Двойных К.Е. *Парадигма экономического вampirизма: этническая основа экономики: монография* / Двойных К.Е. — Одесса: Юридическая литература, 2007. — 448 с.

10. Гумилев Л.Н. *Этногенез и биосфера Земли* / Гумилев Л.Н. — СПб.: Азбука-классика, 2002. — 608 с.

11. Меняйлов А.А. *Психоанализ великой борьбы* / Меняйлов А.А. — М.: Крафт+, 2004. — 576 с.

12. Смирнов И.В. *Психоэкология: монография* / Смирнов И.В. — М.: Холодильное дело, 2003. — 336 с.

References:

1. Vernadskiy, V.I. (1988), *Filosofskie mysli naturalista* [The naturalist's philosophical thoughts], Nauka, Moscow, Russia.

2. Yadgarov, Y.S. (2009), *Istoriya ekonomicheskikh ucheniy* [The history of economical knowledge], 4th ed, Infra-M, Moscow, Russia.

3. Moiseev, N.N. (2000), *Razmyshlenie o sovremennoy politologii. Politicheskie nauki: novye problemy* [The reasoning about modern political thought. Political sciences: the new problems], Izd-vo MNEPU, Moscow, Russia.

4. Panarin, A.S. (2002), *Iskushenie globalizmom* [Globalism temptation], EKSMO-Press, Moscow, Russia.

5. Parshev, A.P. (2000), *Pochemu Rossiya ne Amerika* [Why Russia is not US], Krymskiy Most 9-D, Forum, Moscow, Russia.

6. Sorokin, P.A. (1992), *Chelovek, civilizatsiya, obshchestvo* [The human, civilization, society], Politizdat, Moscow, Russia.

7. Mokiy, M.S. (2010), "The trans-discipline methodology for economical research", Doct Thesis, Economical Theory, National Research University "Higher School of Economics", Moscow, Russia.

8. Bogoyavlenskaya, D.B. (2001), *Psihologiya tvorcheskikh sposobnostei* [The creative abilities psychology], Akademia, Moscow, Russia.

9. Dvoynkh, K.E. (2007), *Paradigma ekonomicheskogo vampirizma* [The paradigm of economical vampirism], Law literature, Odessa, Ukraine.

10. Gumilev, L.N. (2002), *Etnogenes I Biosfera Zemli* [Ethnogenes and biosphere of the Earth], Azbuka-klassika, S.-Petersburg, Russia.

11. Menyailov, A.A. (2004), *Psihoanaliz velikoy borby* [The Great battle psychoanalysis], Kraft+, Moscow, Russia.

12. Smirnov, I.V. (2003), *Psichoekologiya* [The psychoecology], Kholodilnoe delo, Moscow, Russia.

Стаття надійшла до редакції 06.10.2014 р.